

4. Az áruk tárolása, raktározása

- Foglalja össze az áruk tárolására, raktározására vonatkozó szabályokat!
- Mutassa be a különböző raktártípusokat és a raktárak technológiai felszereltségét, valamint az alkalmazható tárolási módokat!
- Mutassa be, milyen tényezők határozzák meg a tárolási módokat az üzletekben!

Kulcsszavak, fogalmak: Tárolás, a raktározás szerepe, állagromlás, minőségi károsodás megakadályozása, vagyon-, tűz-, munkavédelmi és közegészségügyi szabályok betartása

- Raktártípusok: alacsony, középmagas, magas, emeletes
- Technológiai felszereltség: Állványok, Egységrakományt képző eszközök, Kézi és gépi árumozgató eszközök, Felrakógépek, liftek, szállítószalagok
- Tárolási módok fajtái, előnyök és hátrányok: 1/Statikus: állvány nélküli vagy állványos 2/Dinamikus: állványos 3/Tömbtárolás, soros tárolás jellemzése
- Tárolást meghatározó tényezők: Árusított cikkek jellege, Raktár nagysága, Értékesítési mód, Raktár felszereltsége

Az áruk tárolása és raktározása

A termelés és fogyasztás időben és térben eltérnek egymástól, emiatt szükséges az árukat rövidebb, vagy hosszabb ideig tárolni. Ez idő alatt a termékeket védeni kell a káros hatásoktól. Ezt az **állagmegővő tevékenységet** hívjuk **tárolásnak, raktározásnak**.

Tárolás: A tárolás olyan tevékenység, mely elősegíti a fogyasztói igények problémamentes kielégítését.

Raktár alapterületét befolyásoló tényezők:

- Az üzlet típusa
- Az értékesítési mód
- A forgalmazott áruk jellege
- Az áruutánpótlás lehetősége, gyakorisága

Raktárak kialakításával szembeni követelmények

- Biztosítani tudják az áruk minőségének megőrzését
- Áttekinthető legyen

Kialakítási szempontok:

- Meg kell akadályozni az áruk minőségi károsodást, állagromlását
- A készlet áttekinthető és könnyen mozgatható legyen
- A helykihasználás a lehető legkedvezőbb legyen
- Ne legyen zsúfolt
- A munkakörülmények biztonságosak legyenek
- Biztosítani kell az áru vagyon-, tűz-, munkavédelmi és közegészségügyi

szabályok betartását

Állagromlás, minőségi károsodás

A termékek nagy része hajlamos a változásra, melynek következménye értékcsökkenés, vagy romlás lehet. **Az értékcsökkent árut még forgalomba szabad hozni, viszont a romlottat le kell selejtezni!**

Az áruváltozások leggyakoribb esetei : Deformálódás, Törés, Szakadás, Csomósodás, Elfolyósodás, Savanyodás, Penészedés, Avasodás, Gombásodás, Erjedés

Állagromlás, károsodás:

Annak érdekében, hogy az áruk *minősége megfelelő legyen*, állandó karbantartást igényelnek. A gyorsan romló árukat rendszeresen át kell válogatni!

Vagyonvédelem= a betörés és lopás elkerülését értjük. Ehhez **mechanikai és elektronikus** vagyonvédelmi eszközöket használhatunk.

Mechanikai védelmi eszközök: Biztonsági zárok, Rácsok, Kirakatok éjszakai megvilágítása,

Elektronikus védelmi eszközök: Riasztóberendezések, Video-megfigyelőrendszer, Elektronikus áruvédelem

Tűzvédelem:

A tűzkár az elemi károk közül a legjelentősebb. Az ellene való védekezést befolyásolja az is, hogy a kereskedelmi egységet a tűzoltóság melyik tűzveszélyességi kategóriába sorolta be.

Betűjel	Jelentése
„A”	Fokozottan tűz- és robbanásveszélyes
„B”	Tűz- és robbanásveszélyes
„C”	Tűzveszélyes
„D”	Mérsékelt tűzveszélyes
„E”	Nem tűzveszélyes

Közegészségügyi szabályok:

A közegészségügyi szabályok előírják az üzlet *helyiségeinek higiéniáját, tisztántartását, időszakos rágcsáló és rovarirtását.*

- Az állati eredetű élelmiszereket meg kell óvni a szállítás és tárolás során a szennyeződéstől, fertőzéstől, romlástól. A tárolásukra szolgáló hűtött tér padlózatának és falának könnyen moshatónak kell lennie.
- A tárolásra használt berendezéseknek rozsdamentesnek kell lennie.
- Az árukat csak olyan dolgozó kezelheti, aki egészségügyileg alkalmas a feladatra és rendelkezik érvényes egészségügyi könyvvel.

Raktártípusok

- Alacsony raktárak (belmagasság: max. 5 méter)
- Középmagas raktárak (belmagasság: max. 12 méter)
- Magas raktárak (belmagasság: 20-25 méter körül)
- Emeletes raktárak (az alacsony raktárak többszintes változata)

Raktárak technológiai felszereltsége:

- Állványok
- Egységakományt képző eszközök (pl: rakodólapok, stb.)
- Árumozgató eszközök
- Felrakógépek
- Csúszdák, liftek szállítószalagok

A raktárak statikus és dinamikus tárolási rendszereket alkalmaznak.

1/ Statikus tárolási mód

A tárolás során az áru nem változtatja a helyét.

Típusai:

- Állványok nélküli (egységakományok esetén)
- Állványos (egységakományok és darabárúk esetén)

Állványok nélküli

Előnye: alacsony tárolási költség, jó térkihasználás

Hátránya: nehéz hozzáférés, FIFO elv nem érvényesül

Állványos esetén

Előnye: könnyű hozzáférés, FIFO elv érvényesül

Hátránya: kedvezőtlen térkihasználás

2/ Dinamikus tárolási mód:Egy-egy tárolási egység mozgatása esetén az állványon lévő többi áru is változtatja a helyét.

Típusai:

- Állványos (egységgrakományok és darabárúk esetén)

Előnye: jó térkihasználás, könnyű hozzáférés az áru egységekhez

Hátránya: kiépítés költséges

- **3/ Tömbtárolás:** egyforma, nagy tömegű áruk tárolásánál alkalmazzák. A rakodólapokra helyezett árut egymásra halmozzák. Max magasság 4-6 méter. Romlásra hajlamos áruknál kevésbé alkalmazható.
- **4/ Soros tárolás:** Az árukat az ellenőrzés és értékmegóvás miatt könnyen számolható egységes csoportokban helyezük el.
A gyakorlatban a tömb és a soros tárolást együttesen alkalmazzák!

Áruk tárolását meghatározó tényezők

- Az árusított cikkek jellege
- A raktár nagysága
- Az árusítási forma (értékesítési mód)
- A raktárak felszereltsége